

ĢENERĀLADVOKĀTES JULIANAS KOKOTES [JULIANE KOKOTT]

SECINĀJUMI,

sniegti 2009. gada 10 decembrī¹

I — Ievads

1. Padomes 1996. gada 9. decembra Direktīvas 96/82/EK par tādu smagu nelaimes gadījumu briesmu pārzināšanu, kuros iesaistītas bīstamas vielas² (turpmāk tekstā — “Direktīva *Seveso II*”), mērķis ir aizsardzība pret nelaimes gadījumu risku, kas rodas rūpniecībā izmantojot noteiktas bīstamās vielas. Šajā sakarā direktīvā it īpaši tiek prasīts, lai attiecībā uz uzņēmumiem, kuriem tā ir piemērojama, tiktu izstrādāti tā saucamie ārējie un iekšējie operatīvās rīcības plāni.

2. Komisija vērsas pret to, ka Spānijas iestādes neesot izstrādājušas ārējos operatīvās rīcības plānus attiecībā uz visiem skartajiem uzņēmumiem. Spānija iebilst, ka šo plānu izstrādāšanai neesot noteikts nekāds termiņš. Tāpat trūkstot vēl iekšējie operatīvās rīcības plāni un uzņēmumu informācija.

II — Atbilstošās tiesību normas

3. Nozīmīgais regulējums attiecībā uz operatīvās rīcības plāniem ir izklāstīts Direktīvas *Seveso II* 11. pantā:

“1. Dalībvalstis nodrošina to, ka attiecībā uz visiem uzņēmumiem, uz kuriem attiecas 9. pants,

a) vadītājs izstrādā iekšējo operatīvās rīcības plānu, kurā norādīti pasākumi, kas veicami uzņēmumā,

— attiecībā uz jauniem uzņēmumiem — pirms ekspluatācijas sākšanas,

— attiecībā uz jau pastāvošiem uzņēmumiem, kuriem iepriekš nav

¹ — Oriģinālvaloda — vācu.

² — OV 1997, L 10, 13. lpp., redakcijā, kas ir ieviesta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 16. decembra Direktīvu 2003/105/EK, ar ko groza Direktīvu 96/82 (OV L 345, 97. lpp.).

piemērota Direktīva 82/501/EEK — trīs gadus pēc 24. panta 1. punktā minētā termiņa,

— attiecībā uz jau pastāvošiem uzņēmumiem, kuriem iepriekš nav piemērota Direktīva 82/501/EEK — trīs gadus pēc 24. panta 1. punktā minētā termiņa,

— attiecībā uz citiem uzņēmumiem — divus gadus pēc 24. panta 1. punktā minētā termiņa;

— attiecībā uz citiem uzņēmumiem — divus gadus pēc 24. panta 1. punktā minētā termiņa,

— ja tie ir uzņēmumi, uz kuriem vēlāk attieksies šī direktīva — nekavējoties, bet jebkurā gadījumā gada laikā, skaitot no dienas, kad šo direktīvu sāk piemērot attiecīgajam uzņēmumam, kā noteikts 2. panta 1. punkta pirmajā daļā;

— ja tie ir uzņēmumi, uz kuriem vēlāk attieksies šī direktīva — nekavējoties, bet jebkurā gadījumā gada laikā, skaitot no dienas, kad šo direktīvu sāk piemērot attiecīgajam uzņēmumam, kā noteikts 2. panta 1. punkta pirmajā daļā;

b) lai kompetentā iestāde varētu izstrādāt ārējos operatīvās rīcības plānus, vadītājs tai iesniedz vajadzīgo informāciju šādos termiņos:

— attiecībā uz jauniem uzņēmumiem — pirms ekspluatācijas sākšanas,

c) iestādes, ko attiecīgajam mērķim izraudzījušās dalībvalstis, izstrādā ārējo operatīvās rīcības plānu, kurā norādīti ārpus uzņēmuma veicami pasākumi.

2. Operatīvās rīcības plānus izstrādā šādiem mērķiem:

Operatīvās rīcības plānos iekļauj IV pielikumā prasīto informāciju.

— lai ierobežotu un pārzinātu starpgadījumus, mazinot to sekas un ierobežojot kaitējumu cilvēkiem, videi un īpašumam,

3. Neskarot kompetento iestāžu pienākumus, dalībvalstis gādā par to, lai šajā direktīvā paredzēto iekšējo operatīvās rīcības plānu izstrādāšana notiktu, apspriežoties ar uzņēmumā strādājošo personālu, tostarp ar kompetento personālu, kas strādā saskaņā ar ilgtermiņa apakšligumiem, bet ārējo operatīvās rīcības plānu izstrādāšana vai atjaunināšana notiktu, apspriežoties ar sabiedrību.

— lai īstenotu pasākumus, kas vajadzīgi cilvēku un vides aizsardzībai pret smagu nelaimes gadījumu sekām,

— lai sniegtu vajadzīgo informāciju sabiedrībai un attiecīgiem reģiona dienestiem vai iestādēm,

4. Dalībvalstis nodrošina to, ka vai nu vadītājs vai izraudzītās iestādes ne retāk kā reizi trijos gados iekšējos un ārējos operatīvās rīcības plānus pārskata, pārbauda un vajadzības gadījumā groza un atjauno. Pārskatīšanā ņem vērā attiecīgos uzņēmumos vai attiecīgos avārijas dienestos notiekošās pārmaiņas, jaunas tehniskās zināšanas un zināšanas par rīcību smagu nelaimes gadījumu gadījumos.

— lai pēc smagiem nelaimes gadījumiem nodrošinātu vides atjaunošanu un attīrīšanu.

4.a [..]

5. [...]

6. Kompetentā iestāde, savu lēmumu pamatojot un ņemot vērā drošības pārskatā iekļauto informāciju, var nolemt nepiemērot 1. punktā minēto prasību izstrādāt ārējo operatīvās rīcības plānu.”

4. Atbilstoši 24. panta 1. punktam un 25. pantam Direktīva *Seveso II* bija jāizpilda līdz 1999. gada 3. februārim.

tāpat kā citās dalībvalstīs, visi vajadzīgie ārējie operatīvās rīcības plāni 11. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē 2002. gada beigās vēl nebija izstrādāti. Atbildot uz Komisijas vēlāk uzdoto jautājumu, Spānija 2006. gadā paziņoja, ka esot izstrādāti tikai 35,2 % no visiem vajadzīgajiem ārējiem operatīvās rīcības plāniem.

6. Tādēļ Komisija nonāca pie secinājuma, ka Spānija neesot izpildījusi savus no Direktīvas *Seveso II* 11. panta izrietošos pienākumus, un 2007. gada 23. martā aicināja šo dalībvalsti paust nostāju (brīdinājuma vēstule). Tā kā pēc 2007. gada 25. jūnija atbildes vēl joprojām trūka ārējo operatīvās rīcības plānu, 2007. gada 23. oktobrī Komisija nosūtīja Spānijai argumentētu atzinumu un paredzēja tajā pēdējo termiņu divu mēnešu laikā, lai izbeigtu Kopienas tiesību pārkāpumu.

III — Tiesvedība un prasījumi

5. Atbilstoši Komisijas ziņojumam par Direktīvas *Seveso II* piemērošanu³ Spānijā,

3 — Ziņojuma par Direktīvas 96/82/EK par tādu smagu nelaimes gadījumu briesmu pārzināšanu, kuros iesaistītas bīstamas vielas, izpildi laikposmā no 2000. līdz 2002. gadam, projekts, http://ec.europa.eu/environment/seveso/pdf/report_de.pdf, interneta vietnē apmeklēta 2009. gada 12. novembrī.

7. Pēc Spānijas 2008. gada 10. janvāra atbildes izskatīšanas Komisija savu viedokli nemainīja un cēla šo prasību.

8. Komisijas prasījumi ir šādi:

IV — Tiesiskais vērtējums

- atzīt, ka, neizstrādājot ārējos operatīvās rīcības plānus visiem uzņēmumiem, kuriem ir piemērojams Padomes 1996. gada 9. decembra Direktīvas 96/82/EK par tādu smagu nelaimes gadījumu briesmu pārzināšanu, kuros iesaistītas bīstamas vielas, 9. pants, Spānijas Karaliste nav izpildījusi šīs direktīvas 11. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzētos pienākumus;

10. Atbilstoši Direktīvas *Seveso* II 11. panta 1. punkta c) apakšpunktam dalībvalsts kompetentās iestādes visiem uzņēmumiem, kuriem ir piemērojama direktīva, izstrādā ārējo operatīvās rīcības plānu, kurā norādīti ārpus uzņēmuma veicami pasākumi.

- piespriest Spānijas Karalistei atlidzināt tiesāšanās izdevumus.

11. Tomēr Spānija norāda, ka trūkstošie ārējie operatīvās rīcības plāni vēl neesot bijuši jāizstrādā. Proti, ārējo operatīvās rīcības plānu izstrādāšanai Direktīvas *Seveso* II 11. panta 1. punkta c) apakšpunktā nav paredzēts nekāds termiņš.

9. Spānijas prasījumi ir šādi:

- prasību noraidīt un

12. Ja direktīvas normā nav paredzēts īpašs termiņš tās transponēšanai, parasti ir piemērojams vispārējais transponēšanas termiņš⁴. Tomēr abi lietas dalībnieki pamatoti norāda uz Direktīvas *Seveso* II 11. panta 1. punkta b) apakšpunktu, kurā uzņēmumu vadītājiem ir paredzēti ilgāki termiņi, lai sniegtu ārējo operatīvās rīcības plānu izstrādāšanai vajadzīgo informāciju. Tātad ārējos operatīvās

- piespriest iestādei prasītājam atlidzināt tiesāšanās izdevumus.

⁴ — Skat. 1993. gada 2. augusta spriedumu lietā C-355/90 Komisija/Spānija (*Recueil*, I-4221. lpp., 11. punkts) par īpaši aizsargājumu teritoriju izveidošanu attiecībā uz putniem.

ricības plānus nevar izstrādāt pirms informācijas saņemšanas.

13. Komisija pieņem, ka pienākums izstrādāt ārējos operatīvās ricības plānus ir sasaistīts ar vajadzīgās informācijas sniegšanas termiņiem.

14. Tomēr Direktīvas *Seveso* II 11. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētos termiņus nevar tieši pārnest uz c) apakšpunktu. Tas tāpēc, ka kompetentām iestādēm ir vajadzīgs pietiekams laiks, lai pēc informācijas saņemšanas izstrādātu ārējo operatīvās ricības plānu.

15. Līdz ar to no direktīvas nevar secināt viennozīmīgu termiņu ārējo operatīvās ricības plānu izstrādāšanai.

16. Vienlīdz ir jāatzīmē, ka Direktīvas *Seveso* II 11. panta 1. punkta c) apakšpunkts

ietver dalībvalstu beznosacījuma pienākumu, kuram direktīvas mērķu sasniegšanai ir liela loma. Kā ir tieši paredzēts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. panta 1. punktā, atbilstoši labas pārvaldības principam, kurš, piemērojot Kopienas tiesības, ir jāievēro arī dalībvalstīm⁵, publiskām iestādēm savi pienākumi ir jāpilda pienācīgā termiņā. Tāpēc ārējo operatīvās ricības plānu izstrādāšanu dalībvalstis nedrīkst nepienācīgi aizkavēt⁶.

17. Līdz ar to būtu jānoskaidro, kāds laikposms ārējā operatīvās ricības plāna izstrādāšanai ir pienācīgs. Pamatā tas noskaidrojams, ņemot vērā visus attiecīgos apstākļus⁷. Šajā sakarā nozīme gan var būt katra atsevišķa gadījuma apstākļiem⁸, tomēr pārmetumu par attiecībā uz visā valstī pieļautu pārkāpumu Komisija var pienācīgi argumentēt, arī atsaucoties uz statistiku. Atsevišķie gadījumi ir

5 — 2007. gada 21. jūnija spriedums lietā C-428/05 *Laub* (Krājums, I-5069. lpp., 25. punkts).

6 — Atbilstoši minētajam, Tiesa 2009. gada 12. marta spriedumā lietā C-289/08 Komisija/Luksemburga, kā arī spriedumā lietā C-342/08 Komisija/Belģija, 2009. gada 2. aprīļa spriedumā lietā C-401/08 Komisija/Austrija un 2009. gada 15. oktobra spriedumā lietā C-30/09 Komisija/Portugāle jau ir atzinusi, ka attiecīgās dalībvalstis ir pārkāpušas Direktīvas *Seveso* II 11. pantu, jo ārējie operatīvās ricības plāni vēl nepastāvēja attiecībā uz visiem uzņēmumiem.

7 — Par tiesvedības Tiesā pienācīgu ilgumu skat. 2009. gada 16. jūlija spriedumu lietā C-385/07 P *Der Grüne Punkt — Duales System Deutschland*/Komisija (Krājums, I-6155. lpp., 181. punkts un tālākās norādes) un 2009. gada 3. septembra spriedumu apvienotajās lietās C-322/07 P, C-327/07 P un C-338/07 P *Papierfabrik August Koehler*/Komisija (Krājums, I-7191. lpp., 181. punkts un tālākās norādes). Attiecībā uz lietā par Līguma pārkāpumu pieņemta sprieduma pienācīgu izpildes termiņu skat. 2009. gada 4. jūnija spriedumu lietā C-568/07 Komisija/Grieķija (Krājums, I-4505. lpp., 51. un nākamie punkti).

8 — Iepriekš 7. zemsvirtras piezīmē minētajos spriedumos par tiesvedības Tiesā ilgumu.

jāizskata tikai tad, ja dalībvalsts īsteno attiecīgā veida aizstāvību.

dalībvalstīm ir pienākums nodrošināt šo uzņēmumu pienākumu savlaicīgu izpildi⁹. Spānija savu neizpildi attiecībā uz ārējo operatīvās rīcības plānu savlaicīgu izstrādāšanu nevar attaisnot ar to, ka tā nav izpildījusi šo iepriekš izpildāmo pienākumu.

18. Izskatāmajā gadījumā netiek apstrīdēts, ka jau kopš daudziem gadiem Spānijā vajadzīgie ārējie operatīvās rīcības plāni nav izstrādāti attiecībā uz visiem ietvertajiem uzņēmumiem. Skaitļi gan nav izklāstīti pietiekami detalizēti, lai konstatētu, kādos gadījumos Direktīvas *Seveso* II 11. panta 1. punkta b) apakšpunktā vajadzīgās informācijas iesniegšanai paredzētie termiņi jau sen ir beigušies. Taču Spānija savai aizstāvēbai nenorāda argumentu, ka ārējo operatīvās rīcības plānu noteikšanai nav bijis pietiekami daudz laika. Tādējādi par pamatu ir jāņem tas, ka šo operatīvās rīcības plānu izstrādāšanai tās rīcībā ir bijis pietiekams laiks.

21. Tādējādi prasība ir jāapmierina.

V — Par tiesāšanās izdevumiem

19. Spānija ārējo operatīvās rīcības plānu trūkumu pamato drīzāk ar to, ka kompetentajām iestādēm vispirms esot jāsagaida iekšējie operatīvās rīcības plāni un informācija no uzņēmumiem. Šis arguments ir pareizs tiktāl, ciktāl bez šiem uzņēmumu pasākumiem ārējos operatīvās rīcības plānus nevar izstrādāt.

22. Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kam spriedums ir nelabvēlīgs, atbilstoši [attiecīgajam] prasījumam piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

20. Tomēr saskaņā ar Direktīvas *Seveso* II 11. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu

⁹ — Skat. iepriekš 6. zemsviras piezīmē minēto spriedumu lietā Komisija/Portugāle, 17. punkts.

VI — Secinājumi

23. Tādējādi es ierosinu Tiesai lemt šādi:

1. neizstrādājot ārējos operatīvās rīcības plānus visiem uzņēmumiem, kuriem ir piemērojams Padomes 1996. gada 9. decembra Direktīvas 96/82/EK par tādu smagu nelaimes gadījumu briesmu pārzināšanu, kuros iesaistītas bīstamas vielas, 9. pants, Spānijas Karaliste nav izpildījusi šīs direktīvas 11. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzētos pienākumus;
2. Spānijas Karaliste atlīdzina tiesāšanās izdevumus.